

Ајтана Дрековић

ИЗЛОЖБА

Не сећам се дана ни месеца. Памтим да сам рано стигла у фоаје културног центра на изложбу неафирмисаних сликара. На великим белим зидовима висиле су слике, на једнакој висини од пода. Махом пређох погледом преко тих белих величина и све слике учинише ми се као прорачунати прорези, као прозори који су превише откривали и мало интригирани. Из једног кутка пожурише да склоне слике које нису задовољиле критеријуме изложбе. Видех како их непажљиво премештају у суседну просторију, остављајући их једну преко друге и гасећи светло за собом. Претварала сам се како пажљиво посматрам изложене слике, а заправо кренух редом да загледам како бих се корак по корак приближила оној просторији. Посетиоци су почели да пристижу. Сачекала сам да се фоаје напуни, па да неприметно зађем у ону просторију. Већ после неколико минута могла сам слободно да уђем.

Нисам упалила светло, само сам светлошћу с телефона прешла преко просторије док нисам угледала место где су, одложене непажљиво једна преко друге, самовале слике. Почех да подижем једну по једну, али моја заинтересованост стаде да опада. Тада у просторију уђе госпођа која је претходно одложила слике. Након што смо испрепадали једно друго, на моје велико изненађење, она се љубазно обрати, мислећи да сам један од аутора чије слике нису задовољиле критеријуме изложбе. Почела је да их подиже редом објашњавајући за сваку, у неколико суштинских реченица, зашто није још увек добра и довршена. Тим редом дође и до једне од последњих слика, до које сама нисам претходно стигла. На њој су биле исте руке умножене неколико пута у различитим облицима. Објаснила је како све то изгледа јако аматерски и како набораност руке у грчевима или опружености, сама по себи, у уметничком доживљају, не представља ништа ново нити нарочито.

Додала је и то да све слике сада припадају организаторима изложбе и понудила да одаберем једну за себе уколико ми се нека допадне, разумевши моју заинтересованост за све што није сувише видљиво, изложено, појавно. И узех слику руку, ставих је под мишку и напустих с њом фоаје, носећи је као када би за уво била окачена минђуша са привеском у облику ува.

Данима сам посматрала слику коју сам усронила уз зид своје спаваће собе. Увече, пре него бих угасила светло бројала бих руке са слике које као да су скривале једна другу у мноштву облика. Ујутру бих се будила покушавајући да имитирам покрет сваке руке ухваћене различитим потезима. Неко је био опседнут рукама, помислила сам. Рукама којих смо у сваком тренутку несвесни, због свести о себи, о целини. Рукама које су све оно што се њима може учинити. Руке човека које обликују глинену посуду, руке припадника староафричког племена које справљају необичан шарени накит, руке авантуристе које окрећу глобус и прстом додирују одабрано место, руке које су прве прихватиле новорођенче, руке убице...

Загледала сам слику. Једна од шака, скупљених прстију, као да је врховима јагодица додиривала нешто нежно и благо испупчено јер је онај већи, средњи прст на шаци, био благо подигнут, а поред њега кажипрст и домали нешто мање, посматрано са спољне стране шаке. Одлучих да сваки дан посветим облику по једне шаке. Други дан уочих још један пар руку које као да су стремиле врховима прстију једна ка другој, наилазећи на неку препреку. Биле су благо повијене и откривале су нешто од својих бочних страна. Дешавало се тих дана и да су ме обавезе надуго одводиле од куће, а када бих се вратила заборављала бих на слику, као да је постала део моје свакодневице, престајала сам да је опадам. Зато једног дана одлучих да је окачим високо на зид. Сада је била приметнија, а положаји руку били су јаснији на светлости. Пар шака на врху слике и пар оних на дну био је положен тако као да је у њима нешто закривљено, нешто обло, нека тупа али осетљива ивица. И тако редом, сваки нови пар руку као да је био прелазни облик од оних на врху ка онима на дну. Оне доле изгледале су као да чуче, а оне горе високо као да су се једним делом пребациле попут тела преко нечег.

Пролазили су дани, а ја бих замишљала те руке које нису биле довољно занимљиве, довољно веште да прођу макар једну изложбу. Тако одбачене, стајале су сада на зиду моје собе, након што су накратко оне вечери биле одбачене и остављене у мрачној просторији међу другима, које су тако рано доживеле судбину да буду одбачене. Свака линија на слици била је повучена неколико пута, а само једна је погађала одговарајући облик. Изгледало је као да је сликар заборавио да обрише, да уклони неодговарајуће линије. А можда је једна од линија пога-

ђала облик, али су зато све остале стварале илузију свих могућих незнатних покрета. Учинило ми се као да су руке оклевалe. Тада помислих како се везујем за слику из сажаљења према непознатој младој особи која ће се можда прерано разочарти и одустати од уметности. Имала сам ту сувише људску склоност да сажаљевам. А уједно сам разумела и како сажаљењем људе чинимо још рањивијим и погоднијим за жаљење. Одлучих да вратим слику оној госпођи. Нисам је могла само одбацити. Можда је млади неафирмисани уметник потражи. Можда не жели да је још неко види и сазна да је била одбачена.

Тако и урадих. Без много објашњења вратих слику и пођох својој кући и свакодневици. Али како су дани пролазили моје руке су постајале све осетљивије. Тражиле су ситне и мекане предмете и додиривале их онако како су и оне шаке са слике биле уцртане. Али и та навика, не дуго стварана, ишчезе. Више није било слике а сећање на њу било је лако потиснути, јер ни онај ексер на зиду о ком је висила, није био за њу намештен, већ је претходно придржавао разне сатове и украсе. Али једног јутра, нимало другачијег редоследа устајања, отворих очи, погледах у телефон, па на сат. Још једном протрљах очи и устадох полако да се умијем. Топла вода била је тако блага и пријатна да сам спорошћу продужавала тренутак и прелазила шакама или само врховима прстију преко лица. Топла вода чинила је кожу нежном и тражила је да додири буду меки како би продужили илузију јутарње пријатности. Сетих се оних руку са слике и, без очекиваних наглих покрета или подизања главе, како се у ретким тренуцима када се нечег досетимо дешава, схватих да оне руке, све оне шаке нису биле само пуки облик и покрет. Те руке, те исте руке поновљене много пута у паровима, скривале су нечије лице, неко лице, можда постојеће. Онај први пар шака којих се сада тако јасно сећам додиривале су очне јагодице неког лица. Нежног и благог лица, можда женског, можда дечијег. Те руке нису биле саме себи сврха. То је било лице сачињено од руку које говори: оно што нисмо дотакли, није ни постојало.